

Recente roofvogelliteratuur

Rob G. Bijlsma

Agostini N. & Mellone U. 2007. Migration strategies of Oriental Honey-buzzards *Pernis ptilorhyncus* breeding in Japan. Forktail 23: 182-183.

Herinterpretatie van het waarom van de trekwegen van drie Kuifwespendieven die met behulp van satellietzenders tussen Japan en Java waren gevolgd. (nicolantoniao@tiscalinet.it).

Arroyo B.E., Bretagnolle V., & Leroux A. 2007. Interactive effects of food and age on breeding in the Montagu's Harrier *Circus pygargus*. Ibis 149: 806-813.

Een studie van Grauwe Kiekendieven op drie locaties in Frankrijk in 1988-2000 bracht aan het licht dat onvolwassen vrouwtjes Grauwe Kiek vaker niet tot broeden overgingen dan adulte vrouwtjes. Oudere vrouwtjes begonnen eerder met de eileg, hadden grotere legsels, mislukten minder vaak en brachten meer jongen per paar groot dan jonge vrouwtjes. Bij een toenemend voedselaanbod was de kans op broeden groter, werd eerder gelegd, en namen legsel- en broedselgrootte toe. In jaren met weinig voedsel gingen oudere vrouwen vaker tot broeden over dan jonge. Omgekeerd waren de broedprestaties van jonge vogels slechter in goede voedseljaren dan die van oudere vrouwen. Uiteraard gaat het hier alleen om vrouwen die binnen de grenzen van de studiegebieden werden aangetroffen; in theorie kunnen jonge vogels misschien vaker uitzwerven naar andere gebieden als de lokale omstandigheden knudde zijn. De mediane leeftijd van vrouwen is in Frankrijk 5 jaar (spreiding 1-13 jaar), en de jaarlijkse overleving ongeveer 75%. Jonge vrouwen werden geclassificeerd als 1-3 jaar oud, middelbare leeftijd als 4-6 jaar en oudere vrouwen 7 of meer jaar. De vogels werden individueel herkend aan vleugelmerken die ze als nestjong aangemeten hadden gekregen. (beatriz.arroyo@uclm.es).

Beersma P., Beersma W. & van den Burg A. 2007. Steenuilen. Roodbont Uitgeverij, Zutphen. Ingenaaid, 120 pp. ISBN 978 8740 008 8. Euro 19.95

Nederland telt niet alleen veel Steenuilen (zij het in steeds kleiner getal), maar ook veel steenuilliefhebbers. Dit boek is daar getuige van. In helder bestek wordt niet alleen de biologie van deze soort uit de doeken gedaan, maar bovenal wordt dat alles in het leefgebied van de uilen geplaatst, de veranderingen die daarin ten nadele zijn opgetreden, en wat er aan gedaan kan worden (ook op het niveau van de eigen achtertuin) met eigen middelen. Een boek met een duidelijke boodschap, verpakt in een aantrekkelijk en leerrijk jasje vanwege de vele schitterende illustraties. Eindelijk weer een boek waarvan de platen niet alleen fraai zijn, maar bovenal functioneel (klimmend uilenjong, eieren met vlooiendoep, doorschouwde eieren, leeftijdsstadia, maaginhouden, vertroebelde hoornvlies, door veermot aangetaste veren, om maar wat te noemen). Foto's en tekeningen ondersteunen en versterken de tekst. Die laatste is bondig, recht-toe-recht-aan, niet sentimenteel (wat nog wel eens voorkomt bij boeken met een boodschap), en vol feitelijkheden. De auteurs schrijven lezers niet voor wat ze moeten doen, maar geven de keus uit verschillende opties, elk

met hun voor- en nadelen. Dus gebruik van gif ter verdelging van ratten of muizen wordt niet zonder meer afgeraden, maar ingebed in wettelijke bepalingen, mogelijke problemen, aanwijzingen voor verstandig gebruik en – nog beter – aanwijzingen hoe de aanwezigheid van ratten en muizen op natuurlijker wijze kan worden gestuurd. Idem voor nestkasten: als je ze aanbiedt, dan ervoor zorgen dat ze deugen, op de goede plaats hangen (met bouwtekeningen en al) en op de juiste wijze worden gecontroleerd. Een apart hoofdstuk is gewijd aan onderzoek aan dode uilen, inclusief een checklist wat te doen met een dode uil. Dit boek is een genot voor het oog, een lust om te lezen, een schatkamer voor de in Steenuilen en bescherming geïnteresseerde. Het bewijst maar weer hoe belangrijk het werk van gepassioneerde vrijwilligers is, en op welk hoog niveau zich dat kan afspelen als passie, kennis en wetenschap worden samengevoegd. Een absolute aanrader.

Berghmans H., Bosmans J., Herremans M., Laeveren P., Smets L., Van Kerckhoven J. & Verboren R. 2007. Vijfentwintig jaar onderzoek naar de broedbiologie van roofvogels en uilen in de Zuiderkempen. Natuur.oriolus 73(3)BIJLAGE: 25-40.

Een gebied van 40.000 ha in de Zuiderkempen werd jarenlang op roofvogels en uilen onderzocht; intensiteit en oppervlak wisselden enigszins van jaar tot jaar. Nestcontroles vinden vooral tijdens de nestjongenfase plaats. Hier wordt soort voor soort ingegaan op aantalverloop (alle soorten sterk toenemend, dan afvlakkend), broedsucces, jongental per nest, sexratio en voedsel (resten op/bij nest). Interessant vergelijkingsmateriaal met de Nederlandse gegevens! Tevens wordt een vergelijking van de veldmuisicyclus gegeven voor Zuiderkempen, ZW-Frankrijk, Nederland (niet geheel kloppend, want gebaseerd op Kerkuil-gegevens die ook de nazomersituatie in ogenschouw nemen), Duitsland en Northumberland (Aardmuis), waaruit blijkt dat er deels sprake is van een synchrone golfbeweging. (h.berghmans@skynet.be).

Breemen R. van 2007. Boomvalken in Breda als raamslachtoffer. 't Hupke 131: 23.

Melding van 2 raamslachtoffers uit Breda, beide in de broedtijd gevonden. Eén vogel woog slechts 120 g, zelfs voor een mannetje zeer weinig.

Coeckelbergh C., Gabriëls J., Reyniers J. & Mees H. 2007. Broedvoorkomen van de Zwarte Wouw *Milvus migrans* in Vlaanderen. Natuur.oriolus 73(3)BIJLAGE: 45-48.

Geeft een overzicht van alle broedpogingen van Zwarte Wouwen vanaf 1976, naast een succesvol geval in 2005 bij Bornem (minstens 1 jong uitgevlogen), en een mislukt geval in 2006 bij Stevensweert (Nederland, beschreven door Don in Limburgse Vogels 16: 19-23). (chris.coeckelberg@tele2allin.be).

Combridge P. & King S.S. 2007. Hobbies fledging four young. British Birds 100: 624-625.

Gedurende 1999-2007 werden in Zuid-Engeland werden op 45 succesvolle nesten 9x 1, 29x 2 en 9x 3 jongen (van Boomvalk) vliegvlug. Hier wordt een succesvol 4-broedsel gemeld. Vergelijken met Derbyshire (zie Messenger & Roome 2007, in deze rubriek, volgende nummer Takkeling) zijn 4-broedsels in Zuid-Engeland blijkbaar zeldzaam. Waarom? (PC, 16 Green Close, Whiteparish, Salisbury SP5 2SB).